02/04/2024

«Η αγία Σαρακοστή σε έναν ταραγμένο κόσμο»: Συζήτηση στα «Ευαγγελίστρια 2024»

/ Ενορίες

Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι ένα σκάνδαλο σήμερα, όχι μονάχα για τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους, αλλά για όλους. Ζώντας στην εποχή του δικαιωματισμού, πώς να πειστεί ο άνθρωπος ότι η Μ. Τεσσαρακοστή είναι ακριβώς η άρνηση κάθε άλλου δικαιώματος και η απαίτηση του πιο σημαντικού δικαιώματος, που είναι η αγιότητα και η συνάντηση με τον Σταυρό και το κενό μνημείο του Κυρίου.

- Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «Ευαγγελίστρια 2024», την Δευτέρα 1 Απριλίου, ο Ηλίας

Λιαμής, Δρ. Θεολογίας, Μουσικολόγος και Συγγραφέας, φιλοξένησε τον Αρχιμανδρίτη π. Συμεών Βενετσιάνο, Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος Νεότητος και Οικογενείας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών και την Γερόντισσα Φιλοθέη, Ηγουμένη της Ιεράς Μονής Παναγίας Βρυούλων, σε μια συζήτηση με θέμα «Η αγία Σαρακοστή σε έναν ταραγμένο κόσμο».

Η συζήτηση ήταν επικεντρωμένη σε ένα θέμα που χαρακτηρίστηκε δύσκολο και ευαίσθητο, που για πολλούς θεωρείται εκτός συρμού. Και επιχειρήθηκε η προσέγγιση του σε μια προσπάθεια να απαντηθεί το ερώτημα αν, μέσα σε έναν κόσμο πραγματικής ταραχής σε όλα τα επίπεδα, αυτό που ονομάζουμε Μεγάλη Τεσσαρακοστή και πνευματική άσκηση, έχει θέση, είναι κάτι εφικτό και ρεαλιστικό.

Και ακόμη, πως μπορεί να μιλήσει κανείς στους νέους ανθρώπους και να τους δείξει ότι αυτός ο δρόμος μπορεί να φαίνεται στην αρχή στενός, αλλά οδηγεί σε ανάπαυση.

Τονίστηκε αρχικά η σημασία της οικογένειας, ως πρώτου κυττάρου, και η ανάγκη μέσα σε αυτήν τα παιδιά να έχουν ωραίες εικόνες κι όσο περισσότερες έχουν, ότι κι αν γίνει μετά, πάντοτε κάτι διασώζεται.

Ενώ στη συνέχεια επισημάνθηκε πως η Μεγάλη Τεσσαρακοστή, με ότι έχει μαζί

της, είναι ένα σκάνδαλο για το νέο άνθρωπο ο οποίος δεν έχει μάθει και δεν έχει διδαχθεί από την οικογένεια και το σχολείο, την υπομονή και την καρτερία.

Με τους ενήλικες να ικανοποιούν αμέσως, με αγωνία και πανικό την οποιαδήποτε επιθυμία και τα παιδιά να έχουν εθιστεί, μη αντέχοντας πλέον την καθυστέρηση της ικανοποίησης της επιθυμίας τους.

«Είναι τραγικό το ότι στερούνται αυτήν την προσμονή και την υπομονή, ότι κάτι θα έρθει. Κι έρχεται ξαφνικά η Σαρακοστή και σε βάζει σε ένα δρόμο. Σου στερεί πράγματα, όχι τυρρανικά, αλλά με μία υπόσχεση. Και πρέπει να πειστούν τα παιδιά ότι αυτή η υπόσχεση θα πραγματοποιηθεί και αυτό να το δουν στα πρόσωπα και τον βίο των ενηλίκων.»

Και εδώ εντοπίζεται το πρόβλημα γιατί, όπως τονίστηκε στη συζήτηση, κάποιες οικογένειες που είναι παραδοσιακά ορθόδοξες, επιβάλλουν με έναν τρόπο τη νηστεία της Μ. Τεσσαρακοστής στα παιδιά, χωρίς όμως να υπάρχει παραπέρα κάτι που να τα εμπνέει, με αποτέλεσμα την αντίδραση τους.

Αναφέρθηκε για παράδειγμα ως πρόταση ο συνδυασμός της νηστείας με την ελεημοσύνη, ώστε το παιδί να καταλαβαίνει ποιο είναι το νόημα της νηστείας,

αλλιώς το εκλαμβάνει ως κάτι ακατανόητο. Γιατί έχει μεγάλη βαρύτητα, όχι τι θα ειπωθεί στα παιδιά, αλλά τι τρόπο ζωής θα τους δείξουν οι γονείς.

Πάντως, όπως παρατήρησαν οι συνομιλητές, η Μ. Τεσσαρακοστή είναι ένα σκάνδαλο σήμερα, όχι μονάχα για τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους, αλλά για όλους. Ζώντας στην εποχή του δικαιωματισμού, πώς να πειστεί ο άνθρωπος ότι η Μ. Τεσσαρακοστή είναι ακριβώς η άρνηση κάθε άλλου δικαιώματος και η απαίτηση του πιο σημαντικού δικαιώματος, που είναι η αγιότητα και η συνάντηση με τον Σταυρό και το κενό μνημείο του Κυρίου.

Και είναι πολύ σημαντικός ο τρόπος με τον οποίο οι παιδαγωγοί θα μιλήσουν στα παιδιά για το νόημα και το πόσο πλατιά είναι η Μ. Τεσσαρακοστή, που είναι βέβαια η νηστεία, αλλά όχι μόνο αυτή. Ένα βασικό σημείο επαφής των ανθρώπων κάθε ηλικίας, είναι με τα πρόσωπα της Μ. Τεσσαρακοστής, που προβάλλονται αυτήν την περίοδο.

Χωρίς κοινότητα και εκκλησιαστική ζωή δεν μπορεί να λειτουργήσει κάτι, όπως είπαν εμφατικά, αλλά σε μία Ενορία που να είναι ζωντανή, θα δέχεται τους πάντες, θα έχει δραστηριότητες, όχι στα πλαίσια ενός ποιμαντικού ακτιβισμού, αλλά μιας αληθινής αγάπης, ενός ενδιαφέροντος για μικρούς και μεγάλους.

Και η Ενορία δίνει την δυνατότητα στον άνθρωπο να ανήκει, να χαίρεται, να είναι η ζωή της ένα πανηγύρι και να είναι ένας χώρος, χωρίς τον οποίο δεν μπορεί να ζήσει και να νιώσει τον εαυτό του. Γι’ αυτό είναι σημαντικό να ειδωθεί η Σαρακοστή μέσα στη ζωή της Ενορίας και μέσα στο εκκλησιαστικό έτος.

Και στον επίλογο της συζήτησης, μεταξύ άλλων, αυτό που τονίστηκε ήταν:

«Να δούμε την Μ. Τεσσαρακοστή όχι σαν ένα καθήκον, αλλά ως χαρά. Η λέξη που την χαρακτηρίζει είναι η χαρμολύπη, λύπη στην αυτοκριτική μας για τις αμαρτίες, αλλά και χαράς γιατί προορισμός είναι η Ανάσταση του Χριστού. Και χαιρόμαστε γιατί μας δίνει η Εκκλησία πάλι την δυνατότητα της άσκησης και της πνευματικής ανάβασης.»